

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE EXACTE ȘI INGINEREȘTI**

bd. Ștefan cel Mare , 1
MD-2028 Chișinău, Republica Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA**

**DIVISION OF EXACT AND
ENGINEERING SCIENCES**

Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI DE ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului final pe proiectul din oferta de soluții de cercetare-inovare privind combaterea și atenuarea impactului pandemiei COVID-19 20.70086.10/COV ” Diminuarea situației pandemice cu COVID-19 prin extinderea soiurilor noi de grâu și orz de toamnă de calitate înaltă adaptate la schimbările climatice”, director proiect dr. Alexei POSTOLATI, Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”.

Perfectat în baza audierii raportului prezentat la ședința online a Secției Științe ale Vieții pe data de 05 octombrie 2021, avizelor experților și hotărârii Biroului SȘV din 06 octombrie 2021.

1. Atingerea scopului, obiectivelor, activităților și rezultatelor declarate în propunerea de proiect cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul principal al lucrărilor efectuate în cadrul proiectului, care constă în crearea soiurilor noi de grâu și orz de toamnă, cu nivel înalt de roadă și adaptarea lor condițiilor schimbărilor climatice. În scopul selectării formelor parentale pentru etapele de hibridare și studierea rezistenței lor la secetă au fost efectuate 79 combinații hibride de grâu comun de toamnă și 24 de orz de toamnă. În scopul studierii și selectării liniilor create în câmpul de selecție pentru includerea lor în câmpul de orientare au fost selectate 250 linii homozigote de grâu de toamnă și 180 la orz de toamnă. Obiectivele și acțiunile planificate au fost realizate.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Bine. În raport sunt indicate 16 publicații pentru diseminarea rezultatelor. Nici o publicație nu conține referințe la cifrul proiectului finanțat și autoritatea contractantă. Sunt prezentate 6 publicații editate în 2019, anterior de demararea proiectului, iar 1 publicație nu a fost transmisă pentru conferința planificată pentru anul 2020 de IGFPP și organizată în 2021. Astfel, putem recunoaște doar 9, toate fiind în materialele conferințelor din Moldova, inclusiv 6 la conferința ICCS “Selecția”. Diseminarea prin prezentări sunt raportate 10, real - 3. Nu pot fi acceptate 4 prezentări la evenimente organizate în anul 2019; 1 prezentare la conferința ce urmează la IGFPP la 4-5 octombrie, dar nu au fost prezentate materiale; o prezentare nu este descrisă; 1 prezentare nu a fost prezentată /video IDSI <https://www.youtube.com/watch?v=3ffbiGhIGXw>

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute

Excelent. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute este relevantă prin beneficiarii care reprezintă organizații internaționale guvernamentale și interguvernamentale în domeniul agriculturii și industriei alimentare la care Republica Moldova este membră, inclusiv Uniunea Internațională pentru Protecția Noilor Soiuri de Plante, care protejează drepturile de proprietate intelectuală ale amelioratorilor și încurajează dezvoltarea noilor soiuri de plante. Potențialii

beneficiari la nivel național sunt: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Uniunea Republicană a Asociațiilor Producătorilor agricoli, Asociația obștească „Agenția Națională de Dezvoltare Rurală” (ACSA), etc., care prin intermediul dialogului social ar contribui la implementarea soiurilor de grâu și orz de toamnă de calitate înaltă și adaptate la schimbările climatice în producerea agricolă. Rezultatele cercetărilor fundamentale obținute servesc drept suport științifico-didactic a cursurilor teoretice și lucrărilor practice pentru studenții și masteranzii Universității Agrare de Stat din Moldova.

4. Pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/post doctorat

Foarte bine. Participarea tinerilor în proiect constituie 40 %, dar implicarea tinerilor în cercetare și promovarea ulterioară în carieră (susținerea tezelor de doctorat) este incertă, ori nici un tânăr cercetător nu este inclus ca coautor al publicațiilor prezentate la proiectul de față, iar din norma de muncă conform contractului nu este clar dacă acești sunt titulari ai institutului, cumulează din exterior sau sunt angajați sezonieri.

5. Claritatea descrierii tehnologiei (metodologiei) în contextul diminuării efectelor infecției COVID-19

Lipsa informației. Lipsește claritatea descrierii tehnologiei (metodologiei) în contextul diminuării efectelor infecției COVID-19..

6. Implementarea rezultatelor și contribuția la combaterea infecției COVID-19

Insuficient. Implementarea rezultatelor obținute în baza unei selecții direcționate a formelor create prin hibridizare rezidă în cantitatea și calitatea materialului bogat de grâu și orz de toamnă, care este completat și îmbunătățit în fiecare an, inclusiv în cadrul proiectului de față. Au fost transmise pentru omologare în Comisia de Stat a R. Moldova 2 linii de perspectivă de grâu comun de toamnă (Odor, Belșug) și 1 linie de perspectivă de orz de toamnă (Nicolii). Este cunoscut că, crearea unui soi de plantă se realizează pe parcursul a cel puțin 7-8 ani, astfel că o parte a cercetărilor efectuate în cadrul acestui proiect sunt o continuare a cercetărilor instituționale sau altor tipuri de proiecte, și evident că rezultatele sunt relevante, impunătoare și implementate de producătorii agricoli din diferite zone ale țării. Cu regret, contribuția implementărilor este nulă în combaterea și atenuarea impactului pandemiei COVID-19.

Concluzii

Raport aprobat cu calificativul Satisfăcător.

Scopul de bază și obiectivele formulate au fost realizate, dar acestea nu sunt în concordanță cu titlul proiectului. Scopul de bază ce reiese din titlul proiectului ce ține de combaterea pandemiei COVID-19 n-a fost atins.

Conducător al Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris GAINA

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela ROMANCIUC

Date de contact: tel. 022-21-05-02